

Grey Scale #13

DANES-PICTA.COM

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

50

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

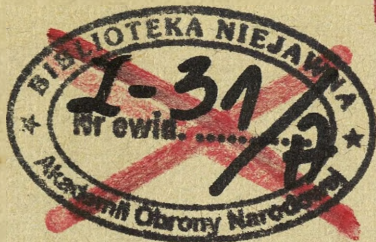
WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

ASG WP wewn. 4006/86

~~ZASTRZEŻONE~~
~~Tajne~~

Egz. Nr 1

Plk doc. dr hab. Wiesław WÓJTOWICZ

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE ARMII I FRONTU
W OKRESIE ORGANIZACJI I PROWADZENIA
PIERWSZEJ OPERACJI OBRONNEJ

(Skrypt)

60670

WARSZAWA

1986

50

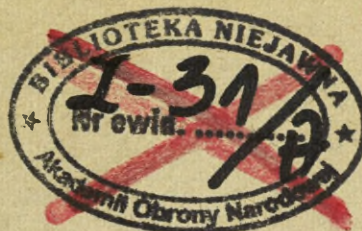
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO WP

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

ASG WP wewn. 4006/86

~~ZASTRZEŻONE~~
~~POUFNE~~

Egz. Nr 1

Plk doc. dr hab. Wiesław WÓJTOWICZ

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE ARMII I FRONTU W OKRESIE ORGANIZACJI I PROWADZENIA PIERWSZEJ OPERACJI OBRONNEJ

(Skrypt)

0.414
0.390

0.2.3.3
0.2.3.2

60670

WYDZIAŁ WOJSK LĄDOWYCH
KATEDRA TAKTYKI TYŁÓW

JAWNE

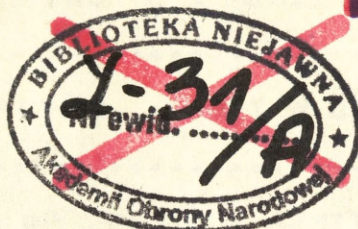
150306 Anna KOLEK
Podst. prot. pnek. Nr uch 648
2 dn. 24.02.2006

ASG WP wewn. 4006/86

~~ZASTRZEŻONE~~

~~POUFNE A-D-N-E~~

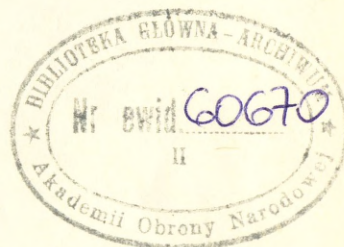
Egz. nr ... 1

płk doc.dr hab. Wiesław WÓJTOWICZ

ZABEZPIECZENIE TYŁOWE ARMII I FRONTU W OKRESIE
ORGANIZACJI I PROWADZENIA PIERWSZEJ OPERACJI
OBRONNEJ

Skrypt

~~ZASTRZEŻONE~~
Eugeniusz ...
S. M. 2002r.

Spis treści

	Str.
1. CZYNNIKI WARUNKUJĄCE CHARAKTER I TREŚĆ ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ.....	3
2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ	9
3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ	15
4. ZABEZPIECZENIE KOMUNIKACYJNE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ	19
5. ORGANIZACJA TYŁÓW FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ...	22

1. CZYNNIKI WARUNKUJĄCE CHARAKTER I TREŚĆ ZABEZPIECZENIA TYŁOWEGO FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ.

We współczesnej obronie, prowadzonej w warunkach masowego stosowania broni jądrowej i broni precyzyjnej oraz dużej aktywności i ruchliwości wojsk, front /armia/ są w stanie nie tylko przeciwstawić się nacierającym wojskom przeciwnika ale doprowadzić również do zerwania jego natarcia, przy tym nanieść tak wysokie porażenia, że w rezultacie mogą one doprowadzić do zmiany sytuacji operacyjnej, czy nawet strategicznej, stwarzając tym samym warunki do przejęcia inicjatywy operacyjnej czy strategicznej, z możliwością przejścia na danym kierunku do działań zaczepnych.

Jednocześnie zaistniały obecnie nowe uwarunkowania i wymogi w stosunku do wojsk przechodzących do działań obronnych, a mianowicie konieczność zapewnienia niezbędnej trwałości obrony, stworzenia określonych warunków do przeciwstawienia się silnym uderzeniom jądrowym i ogniowym nieprzyjaciela, w tym i broni precyzyjnej, działaniem silnych grupowań wojsk pancernych i zmieszanych, lotnictwu oraz desantom powietrznymi a na warunkach natorskich również desantom morskim. Uzyskuje się to przez maksymalne osłabienie siły uderzeń nieprzyjaciela, niszczenia jego środków rakietowo-jądrowych i ogniowych, oraz walkę na lotniskach i w powietrzu, w drodze głębokiego wzmocnienia obrony, na skutek indywidualnej rozbudowy obrony, rozładkowania wojsk, przy czym należy przede wszystkim zadbać o trwałość tej obrony.

W początkowym okresie wojny problemem jest przede wszystkim to rozwinięcie siły i środków obrony, zapewnienie wysokiej gotowości środków jądrowych, wojsk lotniczych,

OPL oraz systemów dowodzenia.

Jednym z ważniejszych problemów to ~~xxx~~ wcześniejsze rozpoznanie nieprzyjaciela, ~~szx~~ szczególnie jego zamiaru i planu działania, określenia prawdopodobnych kierunków jego uderzenia, w tym kierunku głównego.

W toku prowadzenia działań obronnych istotnym zagadnieniem w pracy dowództw i sztabów to odtworzenie naruszonego przez nieprzyjaciela systemu obrony naszych wojsk. Szczególną uwagę przy tym zwraca się na odtworzenie zdolności bojowych wojsk, które poniosły najwyższe straty. Dlatego też zawczasu należy przewidzieć i na czas przeprowadzić przedsięwzięcia mające na celu odtworzenie zdolności bojowej wojsk, odtworzenie zapasów środków materiałowych, uzupełnienie strat, a nawet dokonanie wymiany całych związków taktycznych lub operacyjnych. Może również zaistnieć konieczność wzmocnienia obrony na kierunku, na którym powstało realne zagrożenie przerwania się wojsk nieprzyjaciela, poprzez manewr siłami i środków realizowany w ramach związku operacyjnego czy nawet teatru działań wojennych.

Na charakter i treść zabezpieczenia tyłowego w operacji obronnej armii i frontu wywierają wpływ wszystkie te czynniki a w szczególności warunki przejścia wojsk frontu i armii do działań obronnych, rola, miejsce i zadania armii /frontu/ w operacji frontowej /operacji strategicznej/ na TDW, charakter działań obronnych oraz warunki geofizyczne.

Armia ogólnowojskowa i front może prowadzić operację obronną na tych kierunkach, gdzie natarcie przez pewien okres okaże się niemożliwe lub niewskazane. W niektórych wypadkach, szczególnie w początkowym okresie wojny, niepomysłna sytuacja naszych wojsk, może spowodować konieczność

przejścia do obrony nie tylko w skali operacyjnej lecz i strategicznej, w celu wywołania, stworzenia sytuacji, w której będzie można przejść w późniejszym okresie do działań zaczepnych. Tak więc należy tak organizować zabezpieczenie tyłowe operacji obrony, ażeby w miarę możliwości nie dopuścić do uszczuplenia potencjału zabezpieczenia tyłowego, potrzebnego do zrealizowania zwrotu zaczepnego, z jednoczesnym przejściem w skali strategicznej do operacji zaczepnej.

Konieczność przejścia armii lub frontu do operacji obronnej w toku trwania operacji zaczepnej frontu lub operacji zaczepnej na ZTDW może wyniknąć z uzyskania przez przeciwnika czasowej przewagi na danym kierunku operacyjnym, w wyniku zaskoczenia, po pierwszym zmasowanym uderzeniu nieprzyjaciela bronią jądrową, bronią precyzyjną lub innymi środkami masowego rażenia.

Zdecydowane cele operacji, duży rozmach przestrzenny, udział znacznej ilości wojsk pancernych i zmechanizowanych, sprzętu technicznego oraz duża aktywność działań bojowych wymagają wielkiej ilości środków materiałowych, zastosowania odpowiedniego manewru siłami środkami tyłów, maksymalnego wykorzystania zasobów miejscowych, zapasów użytku bieżącego pozostawionych w garnizonie oraz dużego wysiłku tyłów w zakresie realizacji zadań zaopatrywania i obsługi wojsk.

Pass obrony frontu może dochodzić do 500 km, a armii do 150-200 km i odpowiednio w głąb - frontu do 350 km i armii do 150 km. Obrona na szerokim froncie, na oddzielnych kierunkach wymaga koncentracji wysiłku tyłów na głównym wysiłku obrony oraz zapewnienia dogodnych warunków manewru siłami i środkami tyłów w czasie prowadzenia operacji obronnej.

Aktywne działania bojowe broniących się wojsk, wspierane uderzeniami broni jądrowej, broni precyzyjnej, zwiększają wytrzymałość obrony. Jednocześnie trwałość obrony zwiększa się przez stosowanie różnego rodzaju przedsięwzięć inżynierskich, przy tym nawet w takim stopniu, że broniące się wojska są w stanie mniejszymi siłami przeciwstawić się skutecznie silniejszemu przeciwnikowi. Stąd też straty w stanie osobowym i rozchód podstawowych środków zaopatrzenia w operacji obronnej zwykle jest mniejszy niż straty i zużycie w operacji zaczepnej. Jednocześnie w operacji obronnej zwiększa się zużycie sprzętu i materiałów inżyniersko-saperskich i chemicznych.

Wraz z rozpoczęciem natarcia przeciwnik działania bojowe swoich wojsk może rozciągnąć na dużą głębokość, zgodnie z przyjętą doktryną głębokich uderzeń.

Nieprzyjaciel będzie dążył do wykorzystania wszystkich swoich możliwości a szczególnie uderzeń broni precyzyjnej do dezorganizowania, osłabienia, czy nawet czasowego wyeliminowania tyłowego systemu zabezpieczenia wojsk oraz systemu komunikacji. Z tych też względów organizacja obrony i ochrony tyłów jest jednym z istotnych zadań tyłów.

Organizacja tyłów w operacji obronnej powinna odpowiadać nie tylko procesom zaopatrywania i obsługi wojsk w czasie prowadzenia działań obronnych, lecz również powinna zapewnić warunki do zachowania potencjału zabezpieczenia tyłowego, umożliwiającą przejście bez jakiegokolwiek pauzy operacyjnej do operacji zaczepnej na danym kierunku operacyjnym czy strategicznym.

Na organizację zabezpieczenia tyłowego armii i frontu

w operacji obronnej istotny wpływ wywiera sytuacja, w jakiej armia lub front przechodzi do operacji obronnej. Zawsze jednak przejście do działań obronnych i prowadzenia ich przebiegać będzie w trudnej, skomplikowanej na ogół sytuacji.

Na przykład przejście do ~~zxxx~~ operacji obronnej w początkowym okresie wojny, z linią frontu na zachodniej naszej granicy spowoduje wiele zakłóceń w przyjętym systemie mobilizacyjnego i operacyjnego rozwinięcia wojsk. Pewna część transportów kolejowych z amunicją i paliwem /grupami tankowania/ może być już przerzucana na terytorium NRD, do planowanych rejonów wyjściowych do operacji zaczepnej - zgodnie zresztą z opracowanymi i uruchomianymi przez Sztab Generalny WP planami.

Również część jednostek tyłowych armii i frontu może znaleźć się na zachodniej stronie ODRY i NYSY lub na podejściach do tych rzek. Tak więc usytuowanie tyłów armii i frontu może zupełnie nieodpowiadać wymogom operacji obronnej.

W wypadku przejścia wojsk armii lub frontu na operację obronną tyły operacyjnych powinny jak najszybciej /w możliwym czasie/ zabezpieczyć się wiaz i tak jakże /w razie/ waz związki operacyjne /we frontach/, które prowadzą /w czasie/ przeważającym sakał nieprzyjaciele na głównym kierunku obrony, dla stworzenia warunków do utrzymania tych jednostek w celu zapewnienia trwałości obrony, wykonania silnych przedsięwzięć z możliwością przerzutu na ten kierunek do działań zaczepnych a równocześnie w wypadku niepowodzenia - zapewnienie warunków pod względem tyłowym do prowadzenia walki w izolacji od pozostałych wojsk frontu lub nawet walki w okrężeniu.

W razie nieoczekiwanych wyników działań obronnych części lub całości sił armii a nawet frontu tyły powinny być przygotowane

towane do zabezpieczenia działań bojowych w obronie ruchowej a nawet do działań odwrotowych.

Kiedy armia lub front przechodzi do operacji obronnej w końcowym etapie frontowej operacji zaczepnej mogą zaistnieć trudne warunki zabezpieczenia tyłowego, spowodowane wydłużeniem się dróg dowozu i ewakuacji oraz armijnych i frontowych dróg samochodowych, niskim stanem zapasów środków materiałowych, znaczną ilością uszkodzonego transportu oraz dużą ilością rannych i chorych wymagających ewakuacji. Na skutek powstania stref porażen i zniszczeń, szczególnie na szerokich przeszkodach wodnych, może nastąpić zdezorganizowanie systemu komunikacyjnego, a nawet okresowa przerwa w dopływie środków materiałowych z zaplecza.

Dodatkowym utrudnieniem w sprawnym funkcjonowaniu systemu zabezpieczenia tyłowego to konieczność włączenia do tego systemu związków taktycznych i operacyjnych wojsk sojuszniczych. Jednocześnie należy uwzględnić fakt konieczności zapewnienia warunków do przegrupowania przez obszar PRL. wojsk sojuszniczych.

2. ZABEZPIECZENIE MATERIAŁOWE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONEJ

Terminowe i wszechstronne zabezpieczenie wojsk w środki materiałowe niezbędne do prowadzenia działań obronnych jest jednym z podstawowych czynników decydujących o przebiegu i powodzeniu operacji obronnej. Zdecydowane cele operacji obronnej, rozmach przestrzenny oraz znaczna aktywność tych działań, stosowanie szerokiego manewru, przy stosunkowo częstych i gwałtownych zmianach, zachodzących w sytuacji operacyjnej i tyłowej wymagają dużej elastyczności samego systemu zabezpieczenia materiałowego. Jeżeli ponadto uwzględni się podstawowy wymóg jakim jest stałe posiadanie, w miarę możliwości nienaruszonego potencjału materiałowego, pozwalającego na przejście do działań zaczepnych bez pauzy operacyjnej - to okaże się, że proces zabezpieczenia materiałowego w operacji obronnej armii i frontu jest szczególnie kłopotliwy i trudny do zrealizowania.

Należyte i pełne zabezpieczenie materiałowe osiąga się przez:

- właściwe planowanie i sprawną organizację zaopatrywania związków operacyjnych i taktycznych;
- utrzymywanie i odpowiednie urzutowanie /rozmieszczenie/ zapasów materiałowych, w tym części z nich przeznaczonych na zabezpieczenie wprowadzenia zgrupowania uderzeniowego, przełamującego w przewidywanej, przyszłej operacji zaczepnej;
- zapewnienie ciągłego dowozu środków materiałowych dla stałego odtwarzania i utrzymania na jednym, niezmiennym poziomie stanu zapasów środków materiałowych;

- wykorzystanie do zaopatrywania wojsk wszystkich możliwych źródeł, w tym szczególnie zasobów miejscowych, ewentualnie zdobyczy wojennych /z poprzednich działań zaczepnych/;
- stałą kontrolę procesu materiałowego zabezpieczenia.

Na wielkość i strukturę potrzeb materiałowych wywierają wpływ między innymi takie czynniki jak:

- stosowane środki rażenia /tylko broń konwencjonalna ale z zastosowaniem również broni precyzyjnej czy też działania bojowe z użyciem w stopniu nieograniczonym broni masowego rażenia/;
- rola i miejsce oraz zadania związków operacyjnych w strategicznej lub frontowej operacji obronnej;
- skład, stan i wyposażenie związku operacyjnego;
- ilościowy i jakościowy stan wojsk nieprzyjaciela;
- warunki terenowe, klimatyczne i atmosferyczne, powodujące zwiększenie czy zmniejszenie wielkości zużycia /prowadzenie operacji obronnej w warunkach zimowych, jesiennych czy wiosennych roztopów, ciągłych deszczów i tym podobnych warunkach/.

Właściwe określenie potrzeb materiałowych wojsk w każdej konkretnej sytuacji wymaga uwzględnienia wyżej wymienionych czynników i warunków. Przy ustalaniu ogólnych potrzeb materiałowych na operację obronną zwrócić się w szczególności:

- aktualny stan zapasów;
- możliwe zużycie środków materiałowych w okresie organizacji obrony;
- planowane zużycie w toku walk obronnych;
- przewidywane straty w przechowywanych, utrzymywanych zapasach;
- niezbędne zapasy w wojskach, w składach armii i frontu po zakończeniu operacji, jako ważny warunek gotowości armii, frontu

do dalszych działań w wielu wypadkach - do operacji zaczepnej.

Potrzeby materiałowe armii i frontu mogą być określone jedynie w sposób orientacyjny, gdyż podczas przechodzenia do operacji obronnej trudno zawczasu określić czas trwania operacji obronnej, głębokości włamania nieprzyjaciela, a więc na : jakim szczeblu zostaną zrealizowane cele i zadania operacji obronnej, ewentualnie wysokości strat środków materiałowych, spowodowanych oddziaływaniem przeciwnika, w tym szczególnie bronią precyzyjną.

Stosunkowo wysokie zużycie środków materiałowych zwykle wystąpi w okresie wykonywania kontrprzygotowania /w granicach około 5.000 - 6.000 t/ w pierwszych 2-3 dniach walk obronnych oraz w okresach prowadzenia przeciwuderzeń zarówno na szczeblu armii jak i frontu; w tych właśnie okresach wysokość zużycia środków materiałowych może być nie niższa, a niekiedy nawet wyższa niż w działaniach zaczepnych, zresztą świadczy i potwierdza ten fakt przykład operacji obronnej armii radzieckiej na łuku kurskim. Różnicowanie zużycia będzie również w zależności od kierunku, roli i miejsca danego związku operacyjnego i taktycznego w operacji obronnej wyższego związku operacyjnego.

Według tych zasad - kształtuje się zużycie podstawowych rodzajów zaopatrzenia, w tym i materiałów pędnych i smarów. Wyższe od przeciętnej /którą w operacji obronnej określa się na około 0,1 jn benzyny samochodowej i oleju napędowego oraz 1,5 jo paliwa i benzyny lotniczej/ będzie zużycie w okresie przejścia do operacji i w czasie wykonywania armijnych i frontowych przeciwuderzeń. W tych okresach powinno się przyjmować do wszelkich kalkulacji wysokości zużycia benzyny samocho-

wej 0,20-0,25jn i oleju napędowego 0,25-0,30 jn.

Przedstawione wielkości zużycia środków materiałowych są wielkościami orientacyjnymi. W każdym przypadku, stosownie do zaistniałych warunków, charakteru i treści wykonywanego zadania, natężenia walk i czasu trwania operacji, mogą one ulegać dużym wahaniom.

Podczas przechodzenia do operacji obronnej zapasy ruchome i przechodnie w wojskach i składach armii i frontu powinny być zgodne z normami, odpowiednio urzutowane i usytuowane /w ramach armijnych i frontowych EMZ oraz TBF/ stosownie do ugrupowania wojsk i struktury obrony. Ponadto powinny być, stosownie do podjętych decyzji dowódców, gromadzone zapasy doraźne amunicji, paliwa, a w niektórych przypadkach i innych środków materiałowych. Przy tym zapasy doraźne mogą być gromadzone bezpośrednio w rejonach SO artylerii, na rubieżach rozwinięcia OPpanc, w rejonach obrony wojsk jak i w składach związków taktycznych i operacyjnych oraz na rubieżach rozwinięcia wojsk do przeciwuderzenia.

Oprócz zapasów ruchomych i doraźnych wojsk operacyjnych na zaopatrzenie mogą być przekazywane przez IC MON zapasy znajdujące się w składach stacjonarnych wojskowych i dywizyjnych oraz zapasy urzędu rezerw państwowych. Jeżeli składy te znajdują się w pasach, rejonach działania wojsk to związki taktyczne lub armie mogą pobierać zaopatrzenie własnym transportem z wyznaczonych im źródeł.

W operacji obronnej, w zależności od czasu jej trwania oraz znacznej zasobności terenu mogą wystąpić sprzyjające warunki do wykorzystania zasobów miejscowych.

Pod koniec operacji obronnej front /armia/ powinna posiadać

zapasy w wysokości umożliwiającej wykonanie nowego zadania /przejście do operacji zaczepnej/ bez przerwy operacyjnej, a więc posiadanie pełnych zapasów ruchomych oraz zapasów doraźnych amunicji dla zapewnienia warunków pod względem materiałowym do przełamania obrony przeciwnika przez zgrupowania uderzeniowe wojsk frontu.

Organizacja dowozu zależy od wielkości dobowego zużycia środków materiałowych, usytuowania źródeł zaopatrzenia oraz warunków i możliwości transportowych /sytuacji komunikacyjnej/. Średnio dobowe potrzeby dowozu we froncie wynoszą 10.000-12.000 ton różnych rodzajów amunicji oraz 5.000-6.000 ton paliw płynnych.

W zasadzie w operacji obronnej początkowego okresu wojny prowadzonej na terytorium PRL dąży się do wykorzystania w maksymalnym stopniu transportu kolejowego dla dostarczenia środków materiałowych do brygad materiałowego zabezpieczenia wojsk lotniczych frontu i armii ogólnowojskowych a nawet bezpośrednio do związków taktycznych. W wielu wypadkach przy bliskim usytuowaniu źródeł zaopatrzenia środki materiałowe mogą być pobierane własnym transportem związków taktycznych czy ABMZ. Transport dwóch brygad transportowych frontu i jednej brygady transportowej obszaru kraju utrzymuje się w odwodzie dla dokonania przetrzutów środków zaopatrzenia w okresie przejścia na tym kierunku do operacji zaczepnej, ewentualnie w sytuacji wyjątkowo trudnej w czasie trwania operacji obronnej np. po pierwszym zmasowanym uderzeniu bronią jądrową nieprzyjaciela.

W wypadkach nie cierpiących zwłoki, zwłaszcza przy stosunkowo niskim stanie zapasów w wojskach, w tym szczególnie działających w izolacji oraz na skutek głębokiego i oskrzydlającego działania wojsk przeciwnika, a przez to braku możliwości dowozu transportem kolejowym czy samochodowym - dowóz środków

materiałowych do wojsk może być realizowany wyłącznie transportem powietrznym.

3. ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONEJ

Zabezpieczenie medyczne organizuje się celem utrzymania wysokiej zdolności bojowej wojsk oraz pomyślnego stanu zdrowotnego i sanitarno-epidemiologicznego żołnierzy /stanu osobowego/, terminowego udzielania pomocy medycznej rannym i chorym, leczenia i zapewnienia szybkiego ich powrotu do szeregów, zapobieganie powstawaniu i rozpowszechniania się chorób zakaźnych.

Do zasadniczych kierunków działalności służby zdrowia w operacji obronnej armii i frontu należy zaliczyć:

- realizacja przedsięwzięć leczniczo-ewakuacyjnych w zakresie udzielania pomocy rannym i chorym, ich ewakuacji i leczenia;
- wykonanie przedsięwzięć sanitarno-higienicznych i przeciw-epidemicznych w celu zachowania wysokiego stanu zdrowotnego wojsk oraz zapobiegania powstawaniu i rozpowszechnianiu się wśród stanu osobowego wojsk chorób zakaźnych;
- spełnienie przedsięwzięć dotyczących ochrony sił i środków służby zdrowia wojsk przed skutkami działania broni masowego rażenia oraz broni precyzyjnej /systemów rozpoznawczo-uderzeniowych/ nieprzyjaciela;
- zaopatrywanie w sprzęt i materiały sanitarne;
- kierowanie służbą zdrowia związków operacyjnych.

Istotą współczesnego systemu zabezpieczenia medycznego to realizacja następujących po sobie przedsięwzięć na kolejnych etapach ewakuacji medycznej, w powiązaniu z ewakuacją rannych i chorych do specjalistycznych urządzeń stosownie do ~~wskaz~~ wskazań lekarskich i odpowiednio do sytuacji. Choć od tej zasady częstokroć będzie się odbiegać w operacji obronnej.

szczególnie w przypadku powstania strat masowych, powstałych w wyniku uderzeń broni jądrowej i broni precyzyjnej nieprzyjaciela. W sytuacjach tych ewakuacja rannych może być prowadzona z różnych punktów medycznych /różnych szczebli organizacyjnych/ bezpośrednio do szpitali stacjonarnych /BSzF/.

W operacji obronnej służba zdrowia na wszystkich szczeblach skupia główny wysiłek na tych kierunkach, gdzie możliwe są najwyższe straty sanitarne i to zarówno wśród wojsk broniących się na głównym wysiłku obrony, w wojskach będących w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem, jak i tych położonych w głębi /drugich rzutów, odwodów ogólnowojskowych i specjalistycznych, w oddziałach i związkach tyłowych/. Przeciętne dzienne straty sanitarne w wojskach armii i frontu niewiele będą odbiegać od odpowiednich wskaźników przyjmowanych dla działań zaczepnych /patrz tabela nr 1/.

WYSOKOŚĆ STRAT SANITARNYCH W OPERACJI OBRONNEJ

	armia		front	
	w dział. z BMR	w dział. konw.	w dział. z BMR	w dział. konwencjonal.
od broni jadr.	3-3,5		1,0-1,5	
promien.szczałk	0,5-0,6		0,2-0,3	
od broni konw.	0,6-0,7	1,4-1,9	0,4-0,6	0,7-0,8
od broni chem.	0,3-0,7		0,2-0,3	
od broni biolog.	0,3-0,4		0,1-0,2	
ostre stany reakt.	0,2-0,3		0,1-0,2	
chorzy	0,1	0,1	0,1	0,1
ogółem: % rannych	5,0-6,3	1,5-2,0	2,1-3,2	0,8-0,9

Analizując przedstawione w tabeli wielkości strat sanitarnych można stwierdzić stosunkowo dużą różnicę, w wariancie konwencjonalnym wskaźniki te są około trzykrotnie niższe od wariantu jądrowego.

Jednakże w warunkach stosowania broni precyzyjnej /a tabela tych strat nie uwzględnia/ straty mogą wyrosnąć co najmniej dwukrotnie w stosunku do wysokości wskaźników dla prowadzenia działań obronnych w wariacie konwencjonalnym, Z podobną wielkością strat /a więc stosunkowo wysokich/ można się spotkać w wojskach działających na kierunku głównego wysiłku obrony. Tak więc należy się liczyć ze stosunkowo znaczną rozpiętością wysokości strat w zależności od roli, miejsca i zadań realizowanych przez dany związek taktyczny i operacyjny przy tym nierównomierność ta występować może również w poszczególnych okresach operacji obronnej armii i frontu.

Należy się liczyć z tym, że na wybranych kierunkach nieprzyjaciel może uzyskać przewagę, a w rezultacie powodzenie i możliwość włamania się w głąb obrony naszych wojsk. Stąd też istnieje konieczność głębokiego ugrupowania poszczególnych etapów ewakuacji medycznej, rozmieszczenia ich w sposób rozśrodkowany, poza kierunkami głównych uderzeń nieprzyjaciela, dążność do maksymalnego skrócenia czasu przebywania rannych i chorych na kolejnych etapach ewakuacji medycznej. W tym celu mogą być zastosowane takie przedsięwzięcia jak: przyspieszenia ewakuacji rannych i chorych, ograniczenia zakresu udzielanej pomocy na kolejnych etapach ewakuacji medycznej oraz wzmocnienia niższych etapów siłami i środkami szczebli nadrzędnych a przede wszystkim środkami ewakuacji medycznej.

Należy zawsze utrzymywać odpowiedniej wielkości odwody medyczne i to zarówno na szczeblach operacyjnych jak też w ogniwie dywizyjnym. W przypadku powstawania w części lub całkowicie izolowanych rejonów obrony, należy je odpowiednio wzmocnić - stosownie do szczebla, a ponadto przewidzieć możliwości ewakuacji z tych rejonów rannych i chorych drogą powietrzną. Dla przyspieszenia ewakuacji z kierunków zagrożonych, szczególnie

w przewidywaniu możliwości przełamania obrony naszych wojsk, należy zawczasu skierować do tych rejonów część transportu sanitarnego ze szczebla armii i frontu bezpośrednio do DPM, w w niektórych przypadkach nawet do PPM. Wtedy kiedy to jest możliwe, a przede wszystkim tam gdzie to jest konieczne /w wypadku na przykład powstania strat masowych od broni jądrowej czy broni precyzyjnej/, do ewakuacji rannych i chorych wykorzystuje się w maksymalnym stopniu powracający /opróżniony/ transport dowozu, a w szczególnie trudnych sytuacjach, również transport powietrzny.

W operacji obronnej prowadzonej na terytorium PRL, w początkowym okresie wojny należy wykorzystać zarezerwowaną ilość łóżek w szpitalach miejscowych, wojskowych i społecznej służby zdrowia, wytypowanych przez Główną Kwatermistrzostwo WP i odpowiednio przygotowanych / z poszerzoną bazą łózkową/ do przyjęcia rannych i chorych z wojsk operacyjnych. Dla kierowania działalnością leczniczo-ewakuacyjną na szczeblu frontu wydzielona się dwie komendy baz szpitalnych, którym na okres operacji obronnej podporządkowuje się pod względem operacyjnym wydzieloną miejscową bazę łózkową. W ten sposób można ograniczyć tylko do przypadków wyjątkowo krytycznych wykorzystanie własnej polowej bazy łózkowej, zachowując ją na okres przyszłej operacji zaczepnej.

Przedsięwzięcia sanitarno-higieniczne i przeciwepidemiczne dotyczą zarówno stanu osobowego wojska, terenu działań oraz ludności miejscowej w strefach działań bojowych wojsk oraz w strefie i obszarze tyłów. Do realizacji tego zadania wykorzystuje się etatowe siły i środki służby zdrowia ZT i ZO /bpepid/ oraz terenowe stacje sanitarno-epidemiczne.

4. ZABEZPIECZENIE KOMUNIKACYJNE FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONEJ

Podstawowym celem zabezpieczenia komunikacyjnego operacji obronnej frontu i armii jest zapewnienie ciągłości przewozów wojskowych /operacyjnych, zaopatrzeniowych i ewakuacyjnych/ przy kompleksowym wykorzystaniu różnych rodzajów transportu oraz kierowanie ruchem na wojskowych drogach samochodowych. Uzyskuje się to przez utrzymywanie sieci komunikacyjnej, operatywne planowanie przewozów wojskowych oraz kierowanie ruchem kolumn na drogach samochodowych.

Na sieć komunikacyjną frontu składają się: linie kolejowe, drogi samochodowe, drogi wodne, przybrzeżne linie żeglugi morskiej, linie komunikacji powietrznej oraz sieć rurociągów paliwowych, znajdujące się w obszarze tyłów frontu i wykorzystywane do przewozów wojskowych.

Sieć komunikacyjną armii stanowią drogi samochodowe oraz odcinki linii kolejowych znajdujące się w strefie tyłów armii /w pasie działania armii/.

Podstawowym warunkiem właściwego przygotowania sieci komunikacyjnej na obszarze tyłów frontu jest ścisłe powiązanie linii komunikacyjnych pomiędzy sobą oraz z ugrupowaniami wojsk, z zmkami i elementami ugrupowania tyłów oraz jednostkami pionu technicznego i rodzajów wojsk, służb.

Dla zabezpieczenia operacji obronnej frontu i armii w początkowym okresie wojny drogi na terenie własnego kraju i państwa sojuszniczego przygotowuje się zawczasu, w okresie pokoju. Zwraca się przy tym szczególną uwagę na zapewnienie przygotowanej sieci komunikacyjnej odpowiedniej żywotności, przystosowania jej do intensywnej eksploatacji w czasie wojny, w warunkach stojowania broni konwencjonalnej i jądrowej.

Zapewnienie odpowiedniej żywotności sieci komunikacyjnej jest szczególnie ważne ze względu na potrzebę jednoczesnego realizowania planu przewozów mobilizacyjnych i planu przewozów operacyjnych związanych z operacyjnym rozwinięciem wojsk, zmienionych w swej treści na skutek niepomyślnego przebiegu bitwy granicznej i przejścia na rubieży zachodniej granicy do działań obronnych, przy jednoczesnym wykonywaniu przewozów na rzecz wojsk przechodzących do operacji obronnej.

Organizowanie i kierowanie ruchem na wojskowych drogach samochodowych na obszarze tyłów frontu rozwiniętego na terenie PRL pozostanie nadal w gestii systemu regulacji i kontroli ruchu wojsk, który jednak zostanie podporządkowany pod względem operacyjnym dowódcy frontu.

Dla zapewnienia odpowiedniej "żywotności" sieci drogowej frontu i dla rozśrodkowania ruchu samochodowego na kierunku działania każdej armii pierwszego rzutu należy przygotować 1-2 zasadnicze i 1-2 pomocnicze drogi samochodowe a ponadto odpowiednią ilość rokad i dróg dojazdowych. Odbudowa dróg samochodowych prowadzona będzie przez zmilitaryzowane oddziały resortu komunikacji. W związku z tym wojska drogowe frontu /BDE i FM/ ześrodkowuje się w wyznaczonych rejonach jako odwód szefa służby komunikacji wojskowej frontu, w celu ich wykorzystania w przyszłej operacji zaczepnej ewentualnie dla wzmocnienia sił resortu komunikacji w wypadkach szczególnych. W podobny sposób rozwiązuje się problem utrzymania frontowych linii kolejowych. Utrzymanie wytypowanych 2-3 linii dofrontowych i 2-3 linii rokadowych prowadzone jest siłami oddziałów zmilitaryzowanych resortu komunikacji, podporządkowanych pod względem operacyjnym szefowi służby komunikacji frontu. Brygady ko-

lejowe podobnie jak BDE pozostać powinny w odwodzie Szefa służby komunikacji wojskowej frontu.

W strefie tyłów armii utrzymaniem wojskowych dróg samochodowych zajmuje się armijny batalion drogowo-eksploatacyjny, który jednocześnie realizuje zadania związane z dyspozytorskim kierowaniem ruchu na ADS.

Do dowozu środków zaopatrzenia dla wojsk armii w sprzyjających warunkach wykorzystuje się transport kolejowy. W związku z tym armia może otrzymać armijny odcinek kolejowy ze stacjami wyładowniczym. Utrzymanie tego odcinka prowadzone jest na tych samych zasadach jak na obszarze tyłów frontu.

W przypadku prowadzenia operacji obronnej wzdłuż wybrzeża morskiego do przewozów wojskowych może być wykorzystany transport morski. Przewozy te będą realizowane między portami naszego wybrzeża oraz między portami naszymi i sojuszniczymi.

Układ sieci dróg wodnych śródlądowych powoduje, że w zasadzie przewozy wojskowe środkami transportu rzeczno realizowane będą na kierunkach rokadowych.

Istotną rolę w dowozie paliw płynnych w operacji obronnej frontu i armii mogą odegrać rurociągi paliwowe, wykorzystywane będą głównie dla masowego dostarczenia paliw, na przykład dla wojsk lotniczych frontu.

5. ORGANIZACJA TYŁÓW FRONTU I ARMII W OPERACJI OBRONNEJ

Organizacja tyłów w operacji obronnej zależy od warunków przejścia frontu i armii do obrony, jej charakteru i czasu trwania. We wszystkich wypadkach organizacja tyłów powinna odpowiadać wymogom prowadzenia działań obronnych i to w sposób aktywny, w warunkach stałego oddziaływania nieprzyjaciela wszystkimi środkami rażenia, w tym również porażenia wojsk i tyłów bronią masowego rażenia i bronią precyzyjną. Należy przy tym rozmieszczać tyły w taki sposób, aby czasowe, a niekiedy nawet głębokie wżamania nieprzyjaciela nie dezorganizowały działalności systemu zabezpieczenia tyłowego wojsk. Stąd też podstawowy wymóg jaki stawiany jest przed organizacją tyłów, to zapewnienie warunków do terminowego i wszechstronnego zabezpieczenia tyłowego broniących się wojsk, w każdej zaistniałej taktyczno-operacyjnej, a nawet strategicznej sytuacji. W wariantcie przejścia do obrony na obszarze PRL organizacja zabezpieczenia tyłowego, a w szczególności organizacja tyłów nie może wpłynąć destrukcyjnie na działalność i administracyjno-gospodarczą państwa, chociaż tyły pracować powinny na zasadach priorytetu. Interes wojsk operacyjnych jest sprawą nadrzędną, wszystko inne temu musi być podporządkowane.

Organizacja tyłów obejmuje:

- przygotowanie tyłów do wykonania zadania;
- wyznaczenie obszaru, stref, pasów, rejonów tyłowych;
- ugrupowanie, rozmieszczenie i przesunięcie tyłów;
- zorganizowanie obrony i ochrony tyłów.

Organizacja tyłów w obronie powinna być na tyle elastyczna, ażeby umożliwiała zmianę głównego wysiłku tyłów, oczywiście

jeżeli powstanie taka konieczność i zaistnieją ku temu odpowiednie warunki w skali operacyjnej czy nawet strategicznej.

W cyklu przedsięwzięć nazywanych przygotowaniem tyłów do pracy a realizowanych przez tyły w okresie organizowania obrony, typowych dla wielu działań takie jak odtwarzania pod względem tyłowym zdolności bojowej wojsk, przywracanie zdolności do działania samych tyłów, wypracowanie decyzji tyłowej i wprowadzaniu jej w życie - niezmiernie istotnym zadaniem tyłowych organów dowodzenia w tym okresie - przechodzenia do operacji obronnej w początkowym okresie wojny na terytorium PRL - będzie nawiązanie odpowiedniego współdziałania z miejscowymi /wojewódzkimi/ i centralnymi organami administracji kraju, w zakresie wykorzystania sieci komunikacyjnej, rejonów rozmieszczenia oddziałów i związków tyłowych, zakładów i urządzeń dla potrzeb tyłów, zasobów miejscowych żywności, paliwa; wymiany informacji o stanie sanitarno-epidemicznym wojsk i ludności oraz rejonów jak też i wielu innych problemów, które rozwiązywać należy wspólnie mając na uwadze zawsze nadrzędność interesów wojsk operacyjnych.

W operacji obronnej istnieje celowość a nawet konieczność wyznaczania nie tylko obszaru frontu, ale również stref armii i ~~związki~~ pasów tyłowych dywizji. Bowiem dzięki temu mogą być w lepszym stopniu uporządkowane sprawy ugrupowania i rozmieszczenia oddziałów i związków tyłowych, wykorzystanie sieci komunikacyjnej, zasobów miejscowych, zapewnienia większego ładu, porządku i bezpieczeństwa tyłów i sieci komunikacyjnej.

W operacji obronnej frontowi wyznacza się obszar frontu na głębokość w początkowym okresie wojny do 350 km, w toku wojny do 600 km, strefę armii - do 150 km oraz pas tyłów dywizji do 50 km. Boczne granice obszaru, strefy i pasa tyłów

pokrywają się z bocznymi liniami rozgraniczenia.

Rozmieszczenie tyłów jest uwarunkowane przede-wszystkim ugrupowaniem operacyjnym lub bojowym wojsk. W działaniach obronnych rozmieszczenie tyłów powinno uwzględniać prawdopodobne warianty użycia przez nieprzyjaciela BMR oraz broni precyzyjnej, kierunki jego głównych uderzeń /szczególnie dużych zgrupowań pancernych/, prawdopodobne rejony działania desantów oraz grup dywersyjno-rozpoznawczych. Ważnym czynnikiem determinującym ugrupowanie tyłów są warunki terenowe, sieć komunikacyjna oraz warunki maskowania.

Tyły należy zorganizować tak, ażeby w czasie prowadzenia działań obronnych ograniczyć konieczność dokonania nie przewidzianego zawczasu przesunięcia /do nieplanowanego rejonu/. Rozmieszczenie oddziałów i związków tyłowych oraz układ sieci komunikacyjnej powinien jednak zapewnić warunki i możliwości przeniesienia głównego wysiłku tyłów na inny niż zaplanowano kierunek.

Rozmieszczenie tyłów powinno być następujące:

a/ na szczeblu frontu związki tyłowe rozwija się w odległości:

- TBF - 200 i więcej kilometrów; czyli za pierwszą frontową rubieżą obrony w początkowym okresie wojny i do 550 km w toku wojny;
- FBMZ - 120-150 km, czyli za drugą armijną rubieżą obrony w początkowym okresie wojny i do 250 km w toku wojny;
- BSzF - do 120 km, czyli również za drugą armijną rubieżą obrony; /odwód BSzF - jeszcze nie rozwinięty co najmniej w dwóch rejonach na wysokości TBF/;
- OTBF /jeżeli będzie rozwijany/ w oparciu o MRP - 120-150 kilometrów lub 200-250 km /w oparciu o transport kolejowy/.

Uwaga: w operacji obronnej frontu początkowego okresu wojny prowadzonej na terytorium PRL - nie wszystkie i nie w pełni rozwija się frontowe związki tyłowe i oddziały, na przykład rzut kołowy TBF pozostaje w stanie nierozwiniętym, w rejonach alarmowych,

poprawy położenia, rejonach ześrodkowania, w gotowości do przegrupowania i rozwinięcia dla zabezpieczenia przeciwuderzenia frontu, przeradzającego się na tym kierunku w operację zaczepną. Na szczeblu armii związki i oddziały tyłowe rozwija się w odległości:

- AEMZ - 80-100 km, a więc bezpośrednio za drugą armijną rubieżą obrony;
- odwody medyczne - 10-15 km od TSD armii.

W związku z tym, że oddziały i związki tyłowe mogą być opłacalnymi obiektami uderzeń broni precyzyjnej nieprzyjaciela należałoby stosować, przestrzegając następujące zasady:

- wszystkie związki i oddziały tyłowe rozwijać co najmniej w dwóch rejonach i wyznaczać 1-2 rejonu zapasowe,
- jednostki zabezpieczenia materiałowego /BMZ/ przenieszczać metodą "koczowniczą", a więc systematycznie jeden raz na dobę zmieniać rejon rozmieszczenia /przechodzić do rejonu zapasowego/;
- dla zabezpieczenia zgrupowań wojsk wykonujących przeciwuderzenia wydzielać wysunięty reut tyłów z potencjałem zabezpieczenia na jedną dobę.

W działaniach obronnych nabiera szczególnego znaczenia obrona i ochrona tyłów, gdyż od właściwego jej zorganizowania i sprawnego działania zależy w znacznym stopniu odpowiednia żywotność systemu zabezpieczenia tyłowego.

Obronę i ochronę tyłów organizuje się podobnie jak w działaniach zaczepnych, z tym, że w operacji obronnej należałoby dodatkowo zwrócić szczególną uwagę na problemy uodpornienia tyłów na działanie broni precyzyjnej.

Dlatego też w działalności tyłów szczególną uwagę należy zwrócić

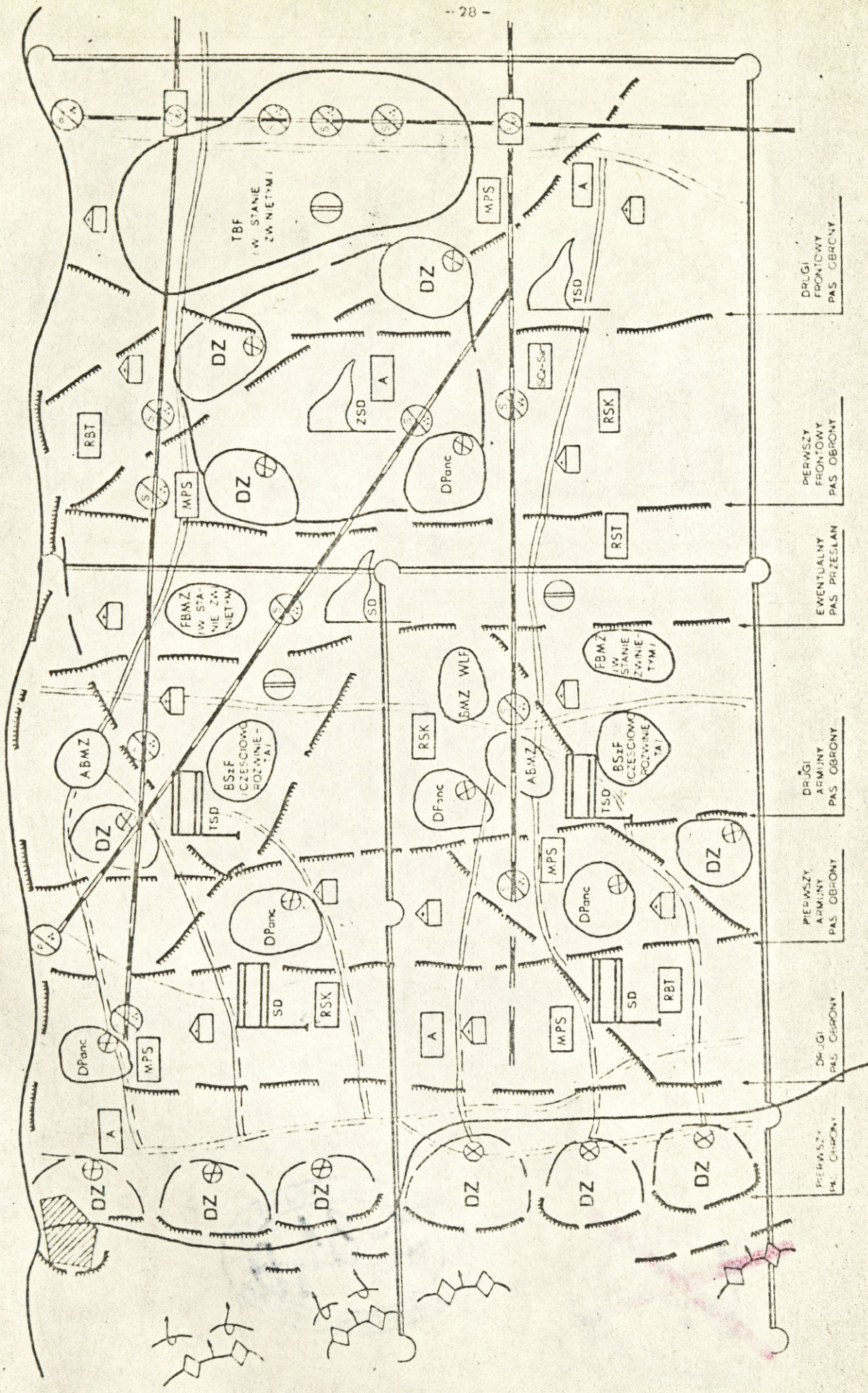
na problemy maskowania oraz organizację i dyscyplinę ruchu i tak między innymi powinno się:

- oddziały i związki tyłów armii i frontu rozmieszczać nie bliżej niż 10-15 km od innych obiektów prawdopodobnego uderzenia bronią jądrową nieprzyjaciela;
- rozmieszczenie jednostek tyłowych dokonywać w osiedlach o niskiej, murowanej zabudowie;
- ściśle przestrzegać wykonawstwa prac inżynierskich rejonów rozmieszczenia tyłów;
- szeroko stosować przedsięwzięcia maskownicze, przy pomocy etatowych i nieetatowych środków, w szczególności stosowanie dymów, przede wszystkim w rejonach przepraw mostowych /TRP/ i na ADS i FDS;
- wykorzystanie odbijaczy koltytowych, w pierwszej kolejności w rejonach rozmieszczenia TSD, w rejonach mostów, przepraw i węzłów komunikacyjnych;
- w ramach maskowania operacyjnego organizowanie pozornych rejonów rozmieszczenia, wykorzystując w tych rejonach emitatory ciepła /w połączeniu z makietami etatowego sprzętu, będącego na wyposażeniu danej - pozorowanej jednostki tyłowej/.

W działaniach obronnych ze względu na stosunkowo większą stabilność organizacji zabezpieczenia tyłowego, sprzyjające warunki do rozbudowy inżynierskiej rejonów rozmieszczenia jednostek tyłowych, stosunkowo niższe zużycie środków materiałowych istnieją względnie pomyślniejsze warunki zabezpieczenia tyłowego niż w operacji zaczepnej. Z drugiej jednak strony istniejąca przewaga sił nieprzyjaciela, a na skutek tego możliwość poniesienia strat w siłach i środkach zabezpieczenia tyłowego oraz konieczność

zachowania potencjału zabezpieczenia tyłów dla stworzenia warunków materialowych do przejścia do operacji zaczepnej powoduje, że zabezpieczenia tyłowe operacji obronnej /szczególnie w wariantcie prowadzenia jej na terytorium PRL/ jest przedsięwzięciem wyjątkowo trudnym i skomplikowanym.

IDEOWY SCHEMAT ORGANIZACJI TYŁOW ARMI I FRONTU W OPERACJI OBRONNEJ
POCZĄTKOWEGO OKRESU WOJNY

WYKONANO W IC EGZ.
EGZ. nr 1-10 - 6101. Nuk. DZS
WYK. Dłk Wcjtowicz W.
DRUK G.B. dn. 20.02.80 r.
ASG WP nr. 0279/01353/WW

UWAGA DLA KAŻDEGO ZWIĄZKU (ODDZIAŁU) TYŁOWEGO WYZNACZA SIĘ 1-2 REJONY ZAFASOWE

